

DOPRAVA

Praktikum k poznávání společnosti – podzim 2023

HISTORIE DOPRAVY

- Nutnost pohybovat se z místa na místo.
- Nutnost přepravovat různé předměty.
- Význam dopravy roste s rozvojem společnosti.
- Doprava patří mezi **základní potřeby lidstva**, především díky rozdílnému potenciálu krajín světa (lidé nenacházejí ve svém okolí všechno to, co potřebují k životu a jsou tedy nuceni přemísťovat své hmotné statky i sami sebe).

HISTORIE VÝVOJE DOPRAVY

POČÁTEK – chůze

STAROVĚK – vynález kola, domestikace koně, kobotážní lodní doprava

NOVOVĚK – dálkové plavby, poštovní dostavníky, 1. jízdní řád

19. století – průmyslová revoluce, století páry, rozvoj železniční dopravy

20. století – nástup automobilů, elektrifikace v dopravě – elektrické tramvaje

21. století – Maglev (nejrychlejší vlak světa, pohybující se na magnetickém poli), rozvoj elektromobility

DRUHY DOPRAVY

- Pevninská
 - Mořská
 - Vzdušná
-
- Osobní X nákladní
 - Individuální X hromadná

DRUHY DOPRAVY

- Podle přepravní vzdálenosti
 - Místní
 - Oblastní (regionální)
 - Vnitrostátní
 - Mezinárodní
 - Mezikontinentální

SLOVNÍČEK POJMŮ

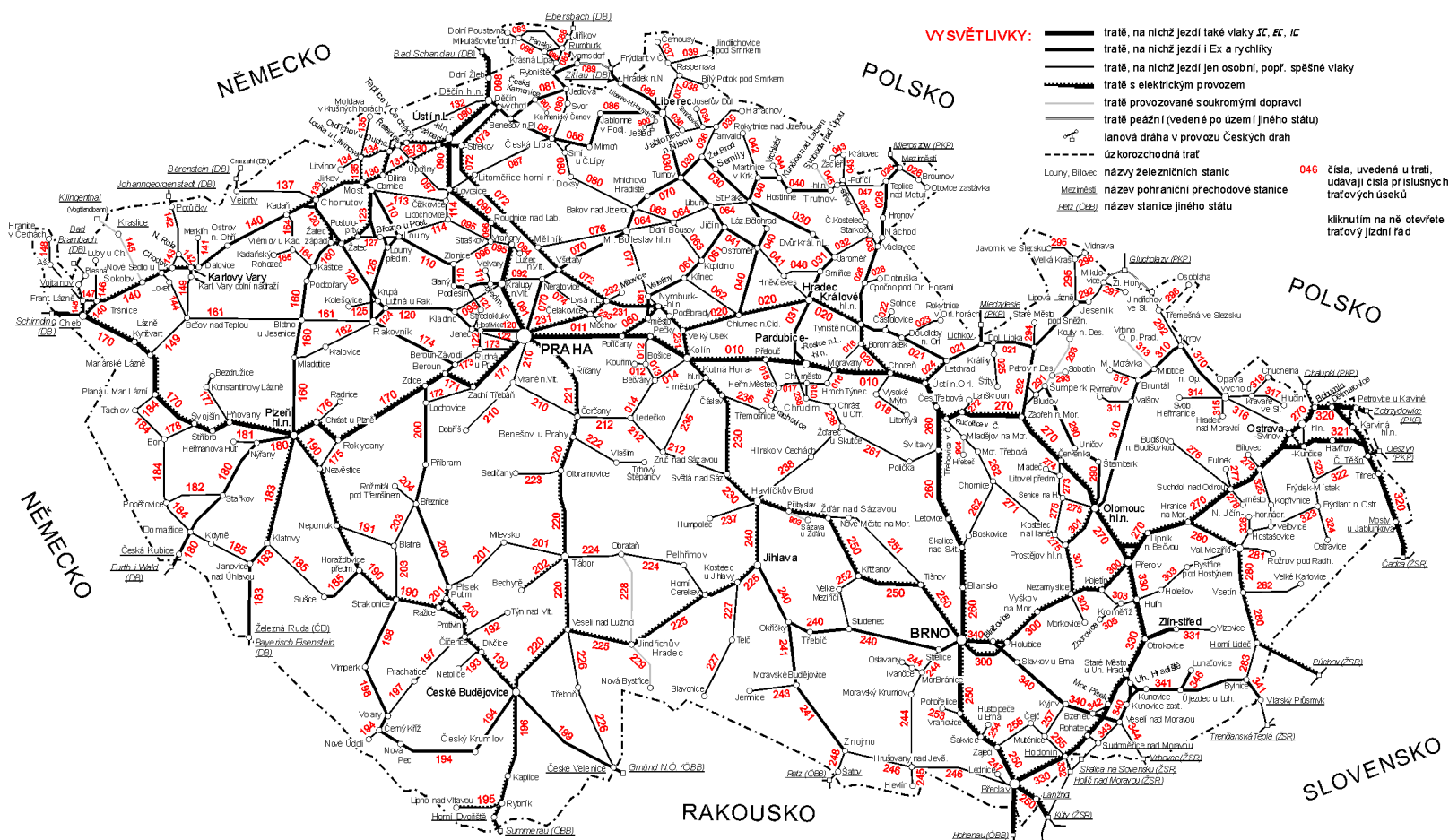
- **Doprava** – cílevědomé přemísťování jakýchkoliv objektů (osob, zboží a kapitálu).
- **Dopravní cesta** – pás terénu spojující 2 koncové body, na němž se uskutečňuje doprava
- **Dopravní bod** – místa, v nichž se uskutečňuje nástup / výstup / přestup / nakládka / vykládka / překládka
- **Dopravní uzel** – významnější dopravní bod, kde se stýká více dopravních cest
- **Dopravní síť** – soustava dopravních cest propojující jednotlivé dopravní uzly, po dopravní síti se pohybují dopravní prostředky, které zabezpečují přepravu

DRUHY DOPRAVY V ČESKU

- Vzhledem ke své poloze ve střední Evropě, je Česká republika považována za tranzitní stát. Z této skutečnosti plyne mnoho výhod, ale také to na sebe váže mnoho negativ či dokonce rizik.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

- 1828: zahájení provozu koněspřežné dráhy z Českých Budějovic do Kerschbaumu (Rakousko).
- Zastaralost tratí a jejich pomalá modernizaci.
- Tranzitní koridory.

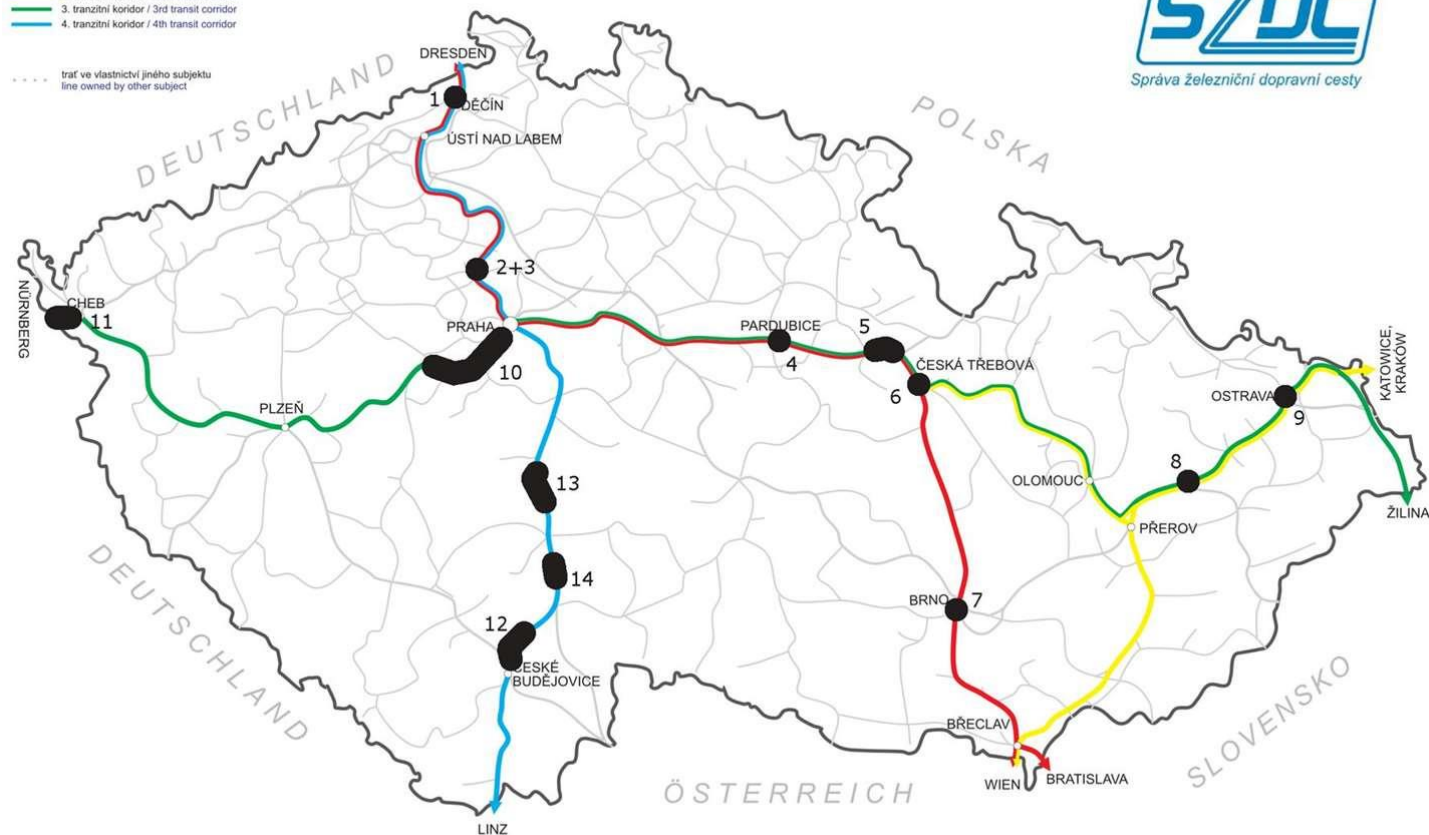
ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

- <https://mapy.spravazeleznic.cz/>

Tranzitní koridory / Railway transit corridors

- 1. tranzitní koridor / 1st transit corridor
- 2. tranzitní koridor / 2nd transit corridor
- 3. tranzitní koridor / 3rd transit corridor
- 4. tranzitní koridor / 4th transit corridor

... trať ve vlastnictví jiného subjektu
line owned by other subject

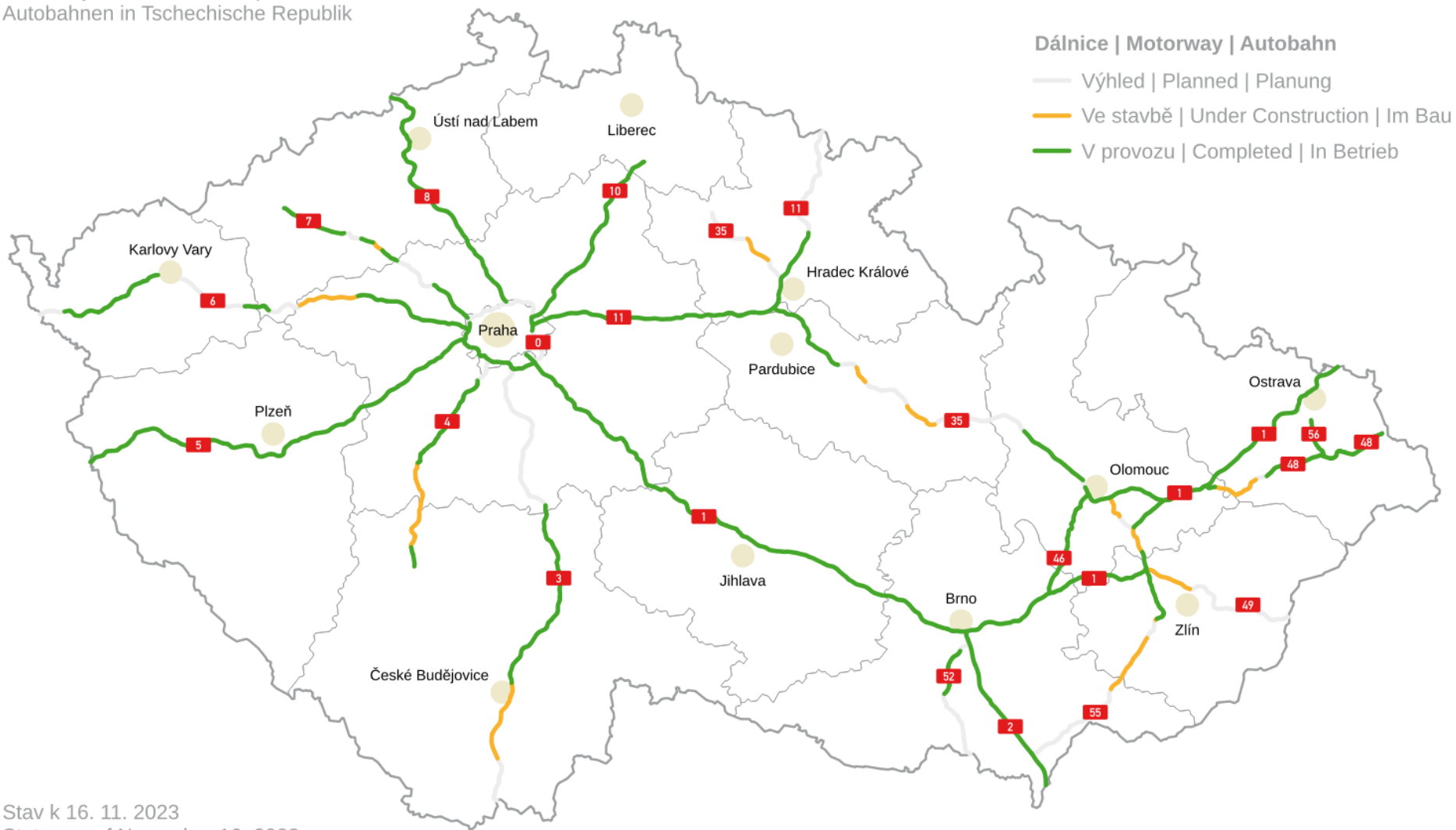

SILNIČNÍ DOPRAVA

- Česká republika disponuje hustou silniční sítí, která zahrnuje **silnice I., II. a III. třídy a dálnice.**

Dálnice v České republice

Motorways in the Czech Republic
Autobahnen in Tschechische Republik

Stav k 16. 11. 2023
Status as of November 16, 2023
Stand per 16. November 2023

LETECKÁ DOPRAVA

- Vzhledem k velikosti České republiky v letecké dopravě dominují mezinárodní lety.
- Převažuje doprava osob nad nákladem.
- 6 mezinárodních veřejných letišť.
- Nejvýznamnějším letišťem je mezinárodní letiště Václava Havla, Praha - Ruzyně, které přepraví přes 10 milionů osob ročně.
- Pro srovnání zbylá letiště nepřepraví dohromady ani milion osob ročně:
 - Brno – Tuřany
 - Leoše Janáčka – Ostrava
 - Pardubice
 - Karlovy Vary
 - Mnichovo Hradiště
- Fly radar: <https://www.radarbox.com/flight/LH456>

VODNÍ DOPRAVA

- Vodní doprava je možná především na velkých tocích, kde převažuje nákladní doprava nad dopravou osob.
- Menší toky a vodní plochy jsou využívány především k rekreační plavbě.

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

- Provoz **tramvajové dopravy**: Brno, Liberec + Jablonec, Litvínov, Most, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Praha.

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

- Provoz **trolejbusové dopravy**: Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Chomutov, Jihlava, Mariánské Lázně, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Teplice, Ústí nad Labem, Zlín –Otrokovice.
- Praha!: říjen 2022 Letňany-Čakovice

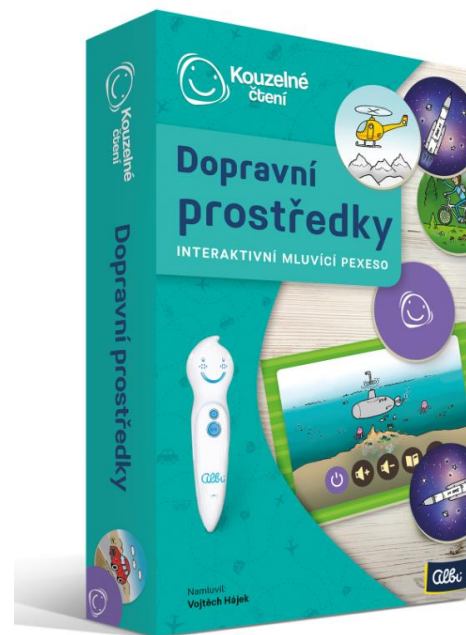
NEGATIVNÍ STRÁNKA DOPRAVY

- Znečištění životního prostředí
- Spotřeba energie – především vyčerpání neobnovitelných zdrojů
- Hluk a vibrace
- Degradace krajiny
- Usmrcování živočichů na silnicích

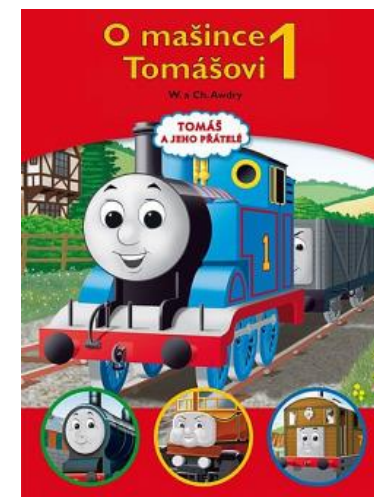
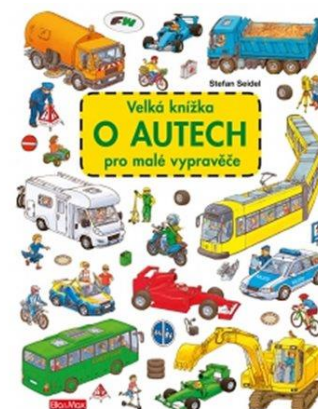
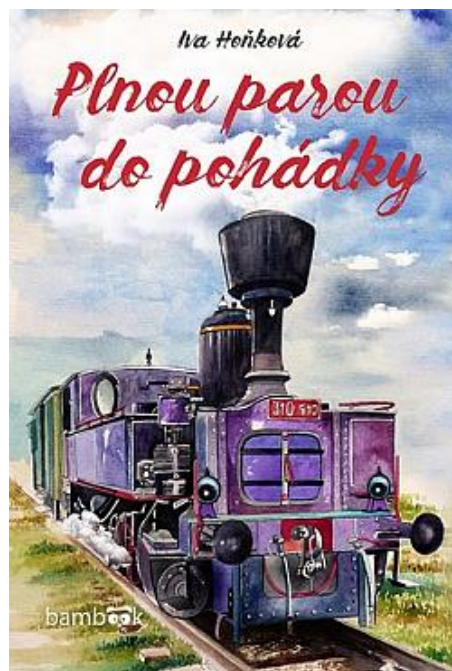
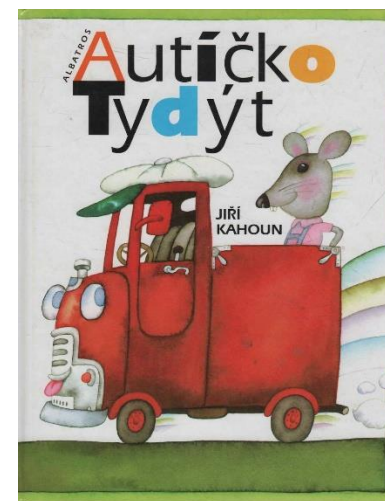
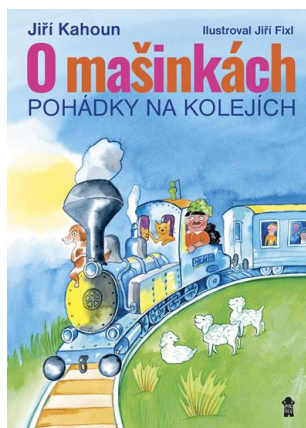
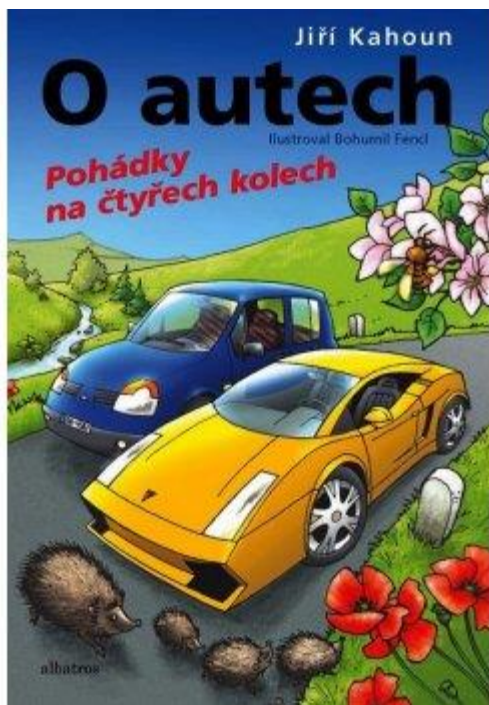

NÁMĚTY A INSPIRACE
DO VÝUKY

Deskové hry

Knihy

DRÁČIK

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

- Cíle dopravní výchovy ve školce:
 - Rozvoj dovedností potřebných pro bezpečný pohyb v okolí silnice,
 - pochopení významu bezpečného chování a postojů v dopravním prostředí,
 - rozvoj schopností rychlého a správného rozhodování,
 - získání základních znalostí pravidel, která určují chování účastníků silničního provozu,
 - získání základních vědomostí nezbytných k bezpečnému pohybu na silnici a v jejím okolí,
 - rozvoj znalostí a dovedností potřebných k bezpečnému chování v dopravním prostředku,
 - získání základních znalostí a dovedností, které souvisí s příčinou a následky dopravní nehody.

ROLE DÍTĚTE V DOPRAVNÍM PROCESU

- CHODEC
- PASAŽÉR V AUTĚ
- CESTUJÍCÍ V HROMADNÉM DOPRAVNÍM PROSTŘEDKU
- JEZDEC NA KOLE ČI NA KOLOBĚŽCE

Ve školce...

- Chůze po ulici – chůze po chodníku, předcházení; chůze po stezce pro chodce a cyklisty
- Chůze po silnici
- Přecházení vozovky
- Cestující a spolujezdec: v MHD a v autě
- Bezpečná místa pro hry
- Železniční přejezdy
- Jízda v silničním provozu

Co je tísňová linka ?

ZADARMO

Vždy můžete volat

Ze všech telefonů

112

VENKOVNÍ VÝUKA A ZÁŽITKY

- Výlet vlakem, autobusem, tramvají apod.
- Výlet na dopravní hřiště
- Návštěva hasičské stanice
- Spolupráce s IZS
- Závody na koloběžkách či odrážedlech
- Dopravní olympiáda

VENKOVNÍ VÝUKA

- STATISTIKA: pozorování dopravy – děti zaznamenávají, kolik aut projelo po komunikaci u jejich školky. Mohou značit barvy či značky aut.
- BINGO: značkové či značky aut – plníme při procházce po obci.
- Hledačka

RVP PV

Vzdělávací oblast: Dítě a svět

Očekávané výstupy:

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

RVP PV

- Vzdělávací nabídka:
 - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
 - poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
 - hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat